การพัฒนารูปแบบการนิเทศการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูบนพื้นที่สูงจังหวัดแม่ฮ่องสอน

ปัทมา รัตนกมลวรรณ

วิทยาลัยแม่ฮ่องสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่
236 หมู่ 3 ตำบลปางหมู อำเภอเมือง จังหวัดแม่ฮ่องสอน

patthama_rat@g.cmru.ac.th, เบอร์โทรศัพท์ 080-4535366

บทคัดย่อ

การวิจัยมีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการนิเทศการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูบนพื้นที่สูงจังหวัดแม่ฮ่องสอน 2) ประเมินผลการนิเทศการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูบนพื้นที่สูงจังหวัดแม่ฮ่องสอน 3) เพื่อสร้างรูปแบบการนิเทศการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูบนพื้นที่สูงจังหวัดแม่ฮ่องสอน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา ครูนิเทศก์ อาจารย์นิเทศ และนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลคือ แบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยพบว่า 1) ปัจจัยที่มีผลต่อการนิเทศการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูมากที่สุดคือปัจจัยด้านการวางแผนการนิเทศ 2) การประเมินผลการนิเทศการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูนั้นคุณสมบัติเกณฑ์ประสบการณ์ของครูนิเทศก์ 3 ปีค่อนข้างหายากเนื่องจากว่าครูนิเทศที่ได้รับการบรรจุรับราชการครูในสถาน ศึกษาในพื้นที่จังหวัดแม่ฮ่องสอนส่วนใหญ่นั้นหากมีอายุราชการครบ 3 ปีครูนิเทศก์มักจะมีการขอย้ายออกจากสถานศึกษาในพื้นที่จังหวัดแม่ฮ่องสอน 3) รูปแบบการนิเทศการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูกระบวนการนิเทศตามคู่มือฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ กระบวนการโดยรวมนั้นดีอยู่แล้ว แต่ขาดซึ่งรายละเอียดขั้นตอนและความชัดเจนในบางกรณีเท่านั้น จึงทำให้ในบางกรณีนั้นเกิดความเข้าใจที่คลาดเคลื่อนกันระหว่างสถานศึกษาและสถาบันอุดมศึกษา

คำสำคัญ รูปแบบการการนิเทศ, การนิเทศ, การฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูบนพื้นที่สูง

The Development of Supervision Model of Teaching Profession in Highland Area, Mae Hong Son Province

Patthama Rattanagamonwan

Mae Hong Son College, Chiang Mai Rajabhat University

236 Moo 3 Pangmoo subdistrict, Muang District, Maehongson Province

patthama_rat@g.cmru.ac.th, Tel. 080-4535366

Abstract

The research aims to 1) investigate the factors affecting teaching profession supervision in the highland area, Mae Hong Son province, 2) evaluate the teaching profession supervision in the highland area, Mae Hong Son province, and 3) develop a teaching profession supervision model in the highland area, Mae Hong Son province. The samples comprised the school administrators, the school supervisors, the university supervisors and internship students. The research instrument was a questionnaire. The statistics used to analyze the data were mean and standard deviation. The findings discovered that: 1) the aspect of planned supervision was the most influential on the supervision of teachers; 2) The evaluation of the teaching profession supervision was included with the school supervisors' experience being more significant than or equivalent to three years, which was relatively rare. Teachers would leave the school once they had completed their three years of service; 3) The general supervision model and process in the supervision, according to the manual of the teaching profession at the Faculty of Education, Chiang Mai Rajabhat University, was well-served overall. However, their details lacked clarity in some circumstances, causing misconceptions between schools and higher education institutions.

Keywords: supervision model, supervision, the teaching profession in the highland area

1. บทนำ

การสอนเป็นงานหลักของครู และในปัจจุบันอาชีพครูเป็นวิชาชีพชั้นสูงที่บุคคลในวิชาชีพนี้ ต้องได้รับการอบรมโดยเฉพาะเพื่อให้มีความเชี่ยวชาญในการปฏิบัติหน้าที่ในการสอน และสามารถเลือกวิธีปฏิบัติงานที่เหมาะสมเพื่อช่วยให้นักเรียนมีความรู้ ทักษะและเจตคติให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ ดังนั้นการจัดให้นักศึกษาได้ฝึกภาคปฏิบัติในการวางแผนการจัดการเรียนการสอนและการปฏิบัติงานในหน้าที่ครูในสถานการณ์จริงย่อมส่งผลให้นักศึกษาได้มีเวลาเรียนรู้ประสบการณ์วิชาชีพครูในสถานการณ์จริง การนิเทศจึงเป็นกระบวนการที่มีความสำคัญต่อการฝึกสอนและการบริหารสถานศึกษาในการพัฒนาการศึกษาสายสามัญหรือสายอาชีพ ด้วยเหตุนี้การนิเทศจึงเป็นกระบวนการของการศึกษา มุ่งส่งเสริม ให้การสนับสนุนและพัฒนามาตรฐานของการศึกษา โดยเฉพาะผู้นิเทศต้องอาศัยความรู้ ประสบการณ์ และทักษะต่างๆ ในการนิเทศต้องการความร่วมมือร่วมใจจากบุคคลทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา ขณะเดียวกันผู้รับการนิเทศต้องการการดูแลเอาใจใส่ และการสนับสนุนจากผู้นิเทศและผู้บริหาร (รุ่งชัชดาพร เวหะชาติ, 2557) การนิเทศเป็นการชี้แนะแนวทางให้ครูหรือบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาได้ปรับปรุงรูปแบบในการจัดการเรียนการสอน เพื่อให้เกิดการพัฒนางานวิชาชีพทางการศึกษา โดยการปรับปรุงจุดมุ่งหมาย ปรับปรุงวิธีการสอนและการประเมินผลการสอน ผ่านบันทึกหลังจากการสอน เพื่อส่งเสริมให้การจัดการเรียนการสอนมีคุณภาพที่มีประสิทธิภาพและการประเมินผลการนิเทศเป็นสิ่งจำเป็นที่สะท้อนกระบวนการในการจัดการเรียนการสอน ดังนั้นจึงต้องมีมาตรฐานในการประเมินผลการนิเทศ ได้แก่ การประเมินผลครูพี่เลี้ยง การประเมินอาจารย์นิเทศ การประเมินผลการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูวิทยาลัยแม่ฮ่องสอนด้วยผู้บริหาร ครู และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องต้องปรับตัวให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง ปัญหาดังกล่าวจะได้รับการแก้ไขโดยผู้นิเทศที่ให้คำชี้แนะกับนักศึกษาในการนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องตามจุดมุ่งหมาย โดยการนิเทศการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูนั้น ผู้วิจัยได้ทำการนิเทศในพื้นที่จังหวัดแม่ฮ่องสอน ซึ่งพื้นที่ส่วนใหญ่ของจังหวัดแม่ฮ่องสอนเป็นทิวเขาสูงสลับซับซ้อนและมีธรรมชาติที่อุดมสมบูรณ์ โดยมีลักษณะอากาศแบบร้อนชื้น แบ่งออกเป็น 3 ฤดู ได้แก่ 1) ฤดูร้อน เริ่มช่วงกลางเดือนกุมภาพันธ์ถึงกลางเดือนพฤษภาคม มีอากาศร้อนถึงร้อนจัดบางพื้นที่และมีพายุฤดูร้อนเกิดขึ้น 2) ฤดูฝน เริ่มกลางเดือนพฤษภาคมถึงเดือนตุลาคม ได้รับอิทธิพลลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้และร่องมรสุมที่พาดผ่านบริเวณประเทศไทย 3) ฤดูหนาว เริ่มเดือนตุลาคมถึงกลางเดือนกุมภาพันธ์ ได้รับอิทธิพลของลมมรสุมตะวันตกเฉียงเหนือและความกดอากาศสูงหรือความกดอากาศเย็นจากประเทศจีน ลักษณะอากาศหนาวจัด (จังหวัดแม่ฮ่องสอน, 2561) จากข้อมูลข้างต้น ผู้วิจัยมีความสนใจวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการนิเทศการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูพื้นที่สูงจังหวัดแม่ฮ่องสอน โดยศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการนิเทศและการติดตามการนิเทศการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูภาษาอังกฤษ เพื่อพัฒนารูปแบบในการนิเทศโดยนำรูปแบบมากำหนดมาตรฐานเพื่อให้การจัดการศึกษามีคุณภาพมากยิ่งขึ้น จนนำไปสู่การพัฒนาด้านการศึกษาของจังหวัดแม่ฮ่องสอน

2. แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

จากแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนารูปแบบการนิเทศการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูครั้งนี้ ผู้วิจัยได้รวบรวมเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยเพื่อเป็นแนวทางในการศึกษา มีทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

หัวใจหลักของการที่จะออกไปเป็นครูที่ดีได้ในอนาคตนั้น คือ กระบวนการในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู (student teaching) (วรรณทิพา รอดแรงค้า และภาวิณี ศรีสุขวัฒนานันท์, 2545) และการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูนั้นควรได้รับการฝึกในหน้าที่ครูอย่างมีระบบอย่างต่อเนื่อง เพื่อทำให้เกิดประสบการณ์ตรงในวิชาชีพ

(มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่, 2562) ซึ่งการนิเทศการศึกษา หมายถึง กระบวนการพัฒนาครูเพื่อให้ครูปรับปรุงและพัฒนาการจัดกระบวนการเรียนรู้ เพื่อให้การจัดการศึกษาบรรลุจุดมุ่งหมายที่วางไว้ การนิเทศการศึกษาจึงเป็นกระบวนการในการแนะนำช่วยเหลือครูให้สามารถจัดกิจกรรมการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งการนิเทศนั้นอยู่บนหลักการของประชาธิปไตย ได้แก่ การเคารพซึ่งกันระหว่างผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศ (อัญชลี ธรรมวิธีกุล, 2552)

การนิเทศการศึกษาจัดขึ้นเพื่อปรับปรุงการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้ดียิ่งขึ้น ในการปรับปรุงการจัดกิจกรรมการเรียนรู้นี้จะสำเร็จได้ผลดีเพียงไรนั้น ย่อมขึ้นอยู่กับทักษะและความสามารถของศึกษานิเทศก์ผู้ทำงานร่วมกับครูตลอดจนเทคนิคและวิธีการต่างๆ ที่ศึกษานิเทศก์นำมาใช้ในการนิเทศการศึกษาโดยให้ครูมีโอกาสค้นคว้างานที่จะต้องทำด้วยตนเอง เมื่อได้เรียนรู้แล้วย่อมจะได้รู้จักปรับปรุงงานด้านการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น การนิเทศการศึกษามิใช่เน้นการปรับปรุงตัวครู หากแต่ให้ความสำคัญไปถึงนโยบายการศึกษา จุดประสงค์ของการให้การศึกษา การพิจารณาความเหมาะสมของหลักสูตรที่ใช้ วัสดุอุปกรณ์การสอนและวิธีสอนของครู สิ่งแวดล้อมของครูและผู้เรียนในขณะที่เรียน ตลอดจนปัญหาด้านต่างๆ ในตัวครูและผู้เรียน และจากการศึกษาเรื่องการพัฒนารูปแบบการฝึกประสบการณ์วิชาชีพของนักศึกษา หลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาตลอดชีวิต คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร พบว่า การเน้นให้นักศึกษาได้เรียนรู้จากการกระทำ ฝึกปฏิบัตินอกห้องเรียน เรียนรู้จากผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านสอนให้นักศึกษาเชื่อมโยงความรู้ภาคทฤษฎีสู่ภาคปฏิบัติวิธีการประเมินการฝึกประสบการณ์วิชาชีพมีความเหมาะสมมีการกำหนดเกณฑ์และคะแนน ที่ชัดเจน เนื้อหาและกิจกรรมที่ต้องให้กับนักศึกษาก่อนการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ความรู้ในการสนทนาภาษาอังกฤษ การพัฒนาบุคลิกภาพ การเตรียมให้นักศึกษามีทัศนคติที่ดีต่อการฝึกวิชาชีพ การออกนิเทศ การแนะนำแหล่งการเรียนรู้ รวมทั้งการสร้างขวัญและกำลังใจให้กับอาจารย์ผู้สอนและนักศึกษาเพื่อส่งเสริมให้นักศึกษามีโอกาสในการพัฒนาความรู้ความเข้าใจในวิชาชีพ นักศึกษาได้มีประสบการณ์จากการปฏิบัติสอดคล้องกับความต้องการของหลักสูตรและหน่วยงานนักศึกษาต้องเห็นความสำคัญในการเรียนรู้ทั้งภาคทฤษฎีและปฏิบัติทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียน (นันทวัฒน์ ภัทรกรนันท์, 2560)ดังนั้นผู้วิจัยสรุปว่า การนิเทศ หมายถึง กระบวนการ วิธีการในการให้คำชี้แนะแนวทางต่อครูและบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา ส่งผลให้เกิดการพัฒนาในด้านการจัดการเรียนการสอน การกระตุ้นให้ครูหาวิธีการที่ดีเพื่อให้เกิดการจัดการเรียนการสอนที่มีคุณภาพและเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพ กระบวนการในการนิเทศ หมายถึง กระบวนการหรือเทคนิคในการปฏิบัติการนิเทศอย่างมีระบบ มีการวัดและประเมินผลในการทำงาน มีการออกแบบและประสานงาน ตามลำดับของงานเพื่อให้การดำเนินงานแล้วเสร็จลุล่วงด้วยดี

จากการศึกษาแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยได้วิเคราะห์และสังเคราะห์แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำมาหาปัจจัย ประเมินผลการนิเทศและสร้างรูปแบบการนิเทศการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูบนพื้นที่สูงจังหวัดแม่ฮ่องสอน

3. วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร คือ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูสาขาวิชาภาษาอังกฤษ อาจารย์นิเทศ นักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ในพื้นที่จังหวัดแม่ฮ่องสอน จำนวน 98 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยได้ทำการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (purposive sampling) (มนัส สุวรรณ, 2556) ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนในเขตพื้นที่การศึกษาแม่ฮ่องสอนเขต 1 จังหวัดแม่ฮ่องสอน จำนวน 30 คน

ครูสาขาวิชาภาษาอังกฤษโรงเรียนในเขตพื้นที่การศึกษาแม่ฮ่องสอนเขต 1 จังหวัดแม่ฮ่องสอน จำนวน 31 คน อาจารย์นิเทศก์สาขาวิชาภาษาอังกฤษ วิทยาลัยแม่ฮ่องสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ วิทยาเขตแม่ฮ่องสอน จำนวน 6 คน นักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูสาขาวิชาภาษาอังกฤษ วิทยาลัยแม่ฮ่องสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ วิทยาเขตแม่ฮ่องสอน จำนวน 31 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้รวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบสอบถาม โดยผู้วิจัยได้สร้างจากแนวคิดที่ได้ศึกษาจากเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง จำนวน 4 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วยเพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา สถานะของผู้ตอบแบบสอบถามและประสบการณ์นิเทศ

ตอนที่ 2 ปัจจัยที่มีผลต่อการนิเทศการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูบนพื้นที่สูงจังหวัดแม่ฮ่องสอน 5 ด้าน ประกอบด้วย 1) ปัจจัยด้านการวางแผนการนิเทศ 2) ปัจจัยด้านการบริหารจัดการการนิเทศ 3) ปัจจัยด้านการเตรียมการนิเทศ 4) ปัจจัยด้านการปฏิบัติการนิเทศ 5) ปัจจัยด้านการประเมินและปรับปรุงผลงาน

ตอนที่ 3 ประเมินผลการนิเทศการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูบนพื้นที่สูงจังหวัดแม่ฮ่องสอน

ตอนที่ 4 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะในการพัฒนารูปแบบการนิเทศการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูบนพื้นที่สูงจังหวัดแม่ฮ่องสอน

ระยะเวลาในการดำเนินการวิจัย

กิจกรรม	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.
ศึกษาข้อมูลทั่วไป	X	X							
จัดทำแบบสอบถาม		X	X	X					
ลงพื้นที่ทำการสอบถาม					X	X			
วิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูล						X	X		
สร้างรูปแบบการนิเทศการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูบนพื้นที่สูงจังหวัดแม่ฮ่องสอน								X	X

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปในการประมวลผลข้อมูล โดยมีลำดับขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ ซึ่งได้แก่ ข้อมูลจากแบบสอบถามแบบปลายเปิด และแบบสอบถามแบบปลายปิด ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ในเชิงเนื้อหา

2. การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation)

4. ผลการวิจัย

ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยตามลำดับ ดังนี้

ปัจจัยที่มีผลต่อการนิเทศการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูบนพื้นที่สูงจังหวัดแม่ฮ่องสอน 5 ด้าน ประกอบด้วย

ตารางที่ 4.1 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัจจัยด้านการวางแผนการนิเทศ

ที่	รายการ	ค่าเฉลี่ย	S.D.	การแปลผล
1	การศึกษาวิเคราะห์สภาพปัญหาและความต้องการในการนิเทศ	4.55	0.56	มากที่สุด
2	การกำหนดนโยบายในการนิเทศ เช่น จำนวนครั้งที่นิเทศ ฯลฯ	4.64	0.52	มากที่สุด
3	การจัดทำแผนการนิเทศ	4.68	0.47	มากที่สุด
4	การติดต่อประสานงานหรือประชุมชี้แจงผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง	4.69	0.46	มากที่สุด
	รวม	**4.64**	**0.50**	**มากที่สุด**

จากตารางที่ 4.1 ระดับปัจจัยด้านการวางแผนการนิเทศ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.64, S.D. = 0.50) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ คือ การติดต่อประสานงานหรือประชุมชี้แจงผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ($\bar{X}$ = 4.69, S.D. = 0.46) รองลงมา คือ การจัดทำแผนการนิเทศ ($\bar{X}$ = 4.68, S.D. = 0.47) และการกำหนดนโยบายในการนิเทศ เช่น จำนวนครั้งที่นิเทศ ฯลฯ ($\bar{X}$ = 4.64, S.D. = 0.52) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.2 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัจจัยด้านการบริหารจัดการการนิเทศ

ที่	รายการ	ค่าเฉลี่ย	S.D.	การแปลผล
1	การบริการและอำนวยความสะดวกสำหรับผู้นิเทศก์และผู้รับการนิเทศ	4.62	0.51	มากที่สุด
2	ประสบการณ์ (จำนวนปี) ในการนิเทศ	4.33	0.73	มากที่สุด
3	ปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้นิเทศก์และผู้รับการนิเทศการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ	4.66	0.50	มากที่สุด
4	ความยืดหยุ่น ความเหมาะสมและเนื้อหาการนิเทศการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ	4.70	0.46	มากที่สุด
5	การกำหนดโครงสร้างและแต่งตั้งบุคคลผู้รับผิดชอบตามบทบาทหน้าที่	4.54	0.54	มากที่สุด
	รวม	**4.57**	**0.68**	**มากที่สุด**

จากตารางที่ 4.2 ระดับปัจจัยด้านการบริหารจัดการการนิเทศ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.57, S.D. = 0.68) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ คือ ความยืดหยุ่นความเหมาะสมและเนื้อหาการนิเทศการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ($\bar{X}$ = 4.70, S.D. = 0.46) รองลงมา คือ ปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้นิเทศก์และผู้รับการนิเทศการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ($\bar{X}$ = 4.66, S.D. = 0.50) และการบริการและอำนวยความสะดวกสำหรับผู้นิเทศก์และผู้รับการนิเทศ ($\bar{X}$ = 4.62, S.D. = 0.51) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.3 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัจจัยด้านการเตรียมการนิเทศ

ที่	รายการ	ค่าเฉลี่ย	S.D.	การแปลผล
1	การประสานงานระหว่างผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการนิเทศ	4.64	0.50	มากที่สุด
2	การประชุม ชี้แจง สำหรับผู้บริหารสถานศึกษา ครูนิเทศก์ อาจารย์นิเทศก์และนักศึกษา เพื่อทำความเข้าใจรายละเอียดการดำเนินการตามแผนงาน	4.59	0.53	มากที่สุด
3	การจัดเตรียมเอกสาร หลักฐาน สื่อ เครื่องมือ อุปกรณ์เพิ่มเติมเพื่อใช้ในกระบวนการนิเทศ	4.61	0.53	มากที่สุด
4	การจัดระบบการเก็บข้อมูลสารสนเทศในการนิเทศอย่างต่อเนื่อง	4.49	0.61	มากที่สุด
	รวม	**4.58**	**0.55**	**มากที่สุด**

จากตารางที่ 4.3 ระดับปัจจัยด้านการเตรียมการนิเทศ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.58, S.D. = 0.55) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ คือ การประสานงานระหว่างผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการนิเทศ ($\bar{X}$ = 4.64, S.D. = 0.50) รองลงมา คือ การจัดเตรียมเอกสาร หลักฐาน สื่อ เครื่องมือ อุปกรณ์เพิ่มเติมเพื่อใช้ในกระบวนการนิเทศ ($\bar{X}$ = 4.61, S.D. = 0.53) และการประชุม ชี้แจง สำหรับผู้บริหารสถานศึกษา ครูนิเทศก์ อาจารย์นิเทศก์และนักศึกษาเพื่อทำความเข้าใจรายละเอียดการดำเนินการตามแผนงาน ($\bar{X}$ = 4.59, S.D. = 0.53) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.4 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัจจัยด้านการปฏิบัติการนิเทศ

ที่	รายการ	ค่าเฉลี่ย	S.D.	การแปลผล
1	การดำเนินการนิเทศตามแผนที่กำหนดไว้	4.61	0.53	มากที่สุด
2	การสาธิตวิธีการปฏิบัติเฉพาะเรื่องเฉพาะวิธีหรือการสอนโดยวิธีการใหม่ๆ	4.58	0.54	มากที่สุด
3	ความเอาใจใส่ของผู้บริหารสถานศึกษา ครูนิเทศก์และอาจารย์นิเทศก์	4.61	0.55	มากที่สุด
4	การให้คำปรึกษาแนะนำ	4.52	0.54	มากที่สุด
5	ความเหมาะสมของการมอบหมายงาน	4.43	0.73	มากที่สุด
	รวม	**4.55**	**0.58**	**มากที่สุด**

จากตารางที่ 4.4 ระดับปัจจัยด้านการปฏิบัติการนิเทศ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด($\bar{X}$ = 4.55, S.D. = 0.58) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ คือ การดำเนินการนิเทศตามแผนที่กำหนดไว้ ($\bar{X}$ = 4.61, S.D. = 0.53) และความเอาใจใส่ของผู้บริหารสถานศึกษา ครูนิเทศก์และอาจารย์นิเทศก์ ($\bar{X}$ = 4.61, S.D. = 0.55) รองลงมา คือ การสาธิตวิธีการปฏิบัติเฉพาะเรื่องเฉพาะวิธีหรือการสอนโดยวิธีการใหม่ๆ ($\bar{X}$ = 4.58, S.D. = 0.54) และการให้คำปรึกษาแนะนำ ($\bar{X}$ = 4.52, S.D. = 0.54) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.5 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัจจัยด้านการประเมินและปรับปรุงผลงาน

ที่	รายการ	ค่าเฉลี่ย	S.D.	การแปลผล
1	การชี้แจงและแนะนำแนวปฏิบัติการประเมินและปรับปรุงผลงาน	4.62	0.51	มากที่สุด
2	ความรู้ความเข้าใจของผู้บริหารสถานศึกษา ครูนิเทศก์ อาจารย์นิเทศก์	4.47	0.60	มากที่สุด
3	ความร่วมมือของผู้บริหารสถานศึกษา ครูนิเทศก์ อาจารย์นิเทศก์	4.51	0.58	มากที่สุด
4	การมีส่วนร่วมในการกำหนดวิธีการและเกณฑ์การประเมิน	4.35	0.80	มากที่สุด
5	การประเมินผลสัมฤทธิ์ครอบคลุมทุกด้านตามคู่มือฯ	4.72	0.47	มากที่สุด
	รวม	**4.53**	**0.59**	**มากที่สุด**

จากตารางที่ 4.5 ระดับปัจจัยด้านการประเมินและปรับปรุงผลงาน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.53, S.D. = 0.59) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ คือ การประเมินผลสัมฤทธิ์ครอบคลุมทุกด้านตามคู่มือฯ ($\bar{X}$ = 4.72, S.D. = 0.47) รองลงมา คือ การชี้แจงและแนะนำแนวปฏิบัติการประเมินและปรับปรุงผลงาน ($\bar{X}$ = 4.62, S.D. = 0.51) และความร่วมมือของผู้บริหารสถานศึกษา ครูนิเทศก์ อาจารย์นิเทศก์ ($\bar{X}$ = 4.51, S.D. = 0.58) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.6 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัจจัยด้านต่างๆ ในภาพรวมทั้ง 5 ด้าน

ที่	รายการ	ค่าเฉลี่ย	S.D.	การแปลผล
1	ด้านการวางแผนการนิเทศ	4.64	0.50	มากที่สุด
2	ด้านการบริหารจัดการการนิเทศ	4.57	0.68	มากที่สุด
3	ด้านการเตรียมการนิเทศ	4.58	0.55	มากที่สุด
4	ด้านการปฏิบัติการนิเทศ	4.55	0.58	มากที่สุด
5	ด้านการประเมินและปรับปรุงผลงาน	4.53	0.59	มากที่สุด
	รวม	**4.58**	**0.58**	**มากที่สุด**

จากตารางที่ 4.6 ระดับปัจจัยด้านต่างๆ ทั้ง 5 ด้าน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.58, S.D. = 0.58) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ คือ ปัจจัยด้านการวางแผนการนิเทศ ($\bar{X}$ = 4.64, S.D. = 0.50) รองลงมา คือ ปัจจัยด้านการเตรียมการนิเทศ ($\bar{X}$ = 4.57, S.D. = 0.68) และปัจจัยด้านการบริหารจัดการการนิเทศ ($\bar{X}$ = 4.57, S.D. = 0.68) ตามลำดับ

ประเมินผลการนิเทศการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูบนพื้นที่สูงจังหวัดแม่ฮ่องสอน

1. ผู้บริหารสถานศึกษา มีความคิดเห็นว่า ประสบการณ์ของครูนิเทศก์ จำนวน 3 ปีนั้น ค่อนข้างหายาก เนื่องจากว่าครูนิเทศที่ได้รับการบรรจุรับราชการครูในสถานศึกษาในพื้นที่จังหวัดแม่ฮ่องสอนส่วนใหญ่นั้นหากมีอายุราชการถึงปีที่ 3 ครูนิเทศก์มักจะมีการขอย้ายออกจากสถานศึกษาในพื้นที่จังหวัดแม่ฮ่องสอน

2. ครูนิเทศก์ เห็นว่าต้องการให้สถาบันอุดมศึกษามีการปรับเปลี่ยนกฎเกณฑ์ เงื่อนไข เพื่อลดข้อจำกัดในเรื่องของจำนวนปีการบรรจุรับราชการครูหรือสาขาวิชาของครูนิเทศก์ เพื่อเป็นการเพิ่มโอกาสให้นักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพสามารถเลือกสถานที่ฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูได้เพิ่มมากขึ้น

3. อาจารย์นิเทศ เห็นว่าควรให้ทางสถาบันอุดมศึกษาทบทวนงบประมาณสนับสนุนให้มีกิจกรรมหรือโครงการเพื่อเชิญผู้บริหารสถานศึกษา ครูนิเทศก์ อาจารย์นิเทศก์ และนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ได้ประชุมร่วมกันทั้งก่อนและหลังการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู เพื่อชี้แจง สร้างความเข้าใจ รวมถึงสรุปและประเมินผล เพื่อให้เกิดกระบวนการพัฒนาในด้านอื่นๆ ต่อไป

4. นักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู เห็นว่าควรมีกิจกรรมทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียนที่เสริมสร้างให้นักศึกษารู้และเข้าใจถึงบทบาท หน้าที่หรือกระบวนการในด้านต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูก่อนที่จะมีการออกฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูจริง เพื่อสร้างประสบการณ์ทั้งทางตรงและทางอ้อมให้นักศึกษา ควรมีกิจกรรมทบทวนหรือเตรียมความพร้อมให้กับนักศึกษาเพิ่มเติมหลังฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูเสร็จสิ้น เพื่อเป็นการทบทวนองค์ความรู้ เสริมสร้าง การพัฒนาและสร้างความมั่นใจให้นักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู

รูปแบบการนิเทศการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูบนพื้นที่สูงจังหวัดแม่ฮ่องสอน

ภาพที่ 4.1 รูปแบบการนิเทศนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูบนพื้นที่สูงจังหวัดแม่ฮ่องสอน

5. สรุปและอภิปรายผล

สรุปผลการวิจัยเรื่องการพัฒนารูปแบบการนิเทศการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูบนพื้นที่สูงจังหวัดแม่ฮ่องสอน พบว่า

1. ปัจจัยที่มีผลต่อการนิเทศการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูบนพื้นที่สูงจังหวัดแม่ฮ่องสอน 5 ด้าน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า 1) ปัจจัยด้านการวางแผนการนิเทศ อยู่ในระดับมากที่สุด 2) ปัจจัยด้านการบริหารจัดการการนิเทศอยู่ในระดับมากที่สุด คือ ความยืดหยุ่น ความเหมาะสมและเนื้อหาการนิเทศการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ 3) ปัจจัยด้านการเตรียมการนิเทศ คือ การประสานงานระหว่างผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการนิเทศ 4) ปัจจัยด้านการปฏิบัติการนิเทศพบว่าอยู่ในระดับมากที่สุด คือ การดำเนินการนิเทศตามแผนที่กำหนดไว้และความเอาใจใส่ของผู้บริหารสถานศึกษา ครูนิเทศก์และอาจารย์นิเทศก์ 5) ปัจจัยด้านการประเมินและปรับปรุงผลงานพบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด คือ การประเมินผลสัมฤทธิ์ครอบคลุมทุกด้านตามคู่มือฯ

2. ประเมินผลการนิเทศการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูบนพื้นที่สูงจังหวัดแม่ฮ่องสอน

สรุปผลประเมินผลการนิเทศการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูบนพื้นที่สูงจังหวัดแม่ฮ่องสอน พบว่า 1) ผู้บริหารสถานศึกษา มีความคิดเห็นว่า ประสบการณ์ของครูนิเทศก์ จำนวน 3 ปีนั้น เมื่อครูนิเทศที่ได้รับการบรรจุรับราชการครูในสถานศึกษาในพื้นที่จังหวัดแม่ฮ่องสอนส่วนใหญ่นั้นหากมีอายุราชการถึงปีที่ 3 ครูนิเทศมักจะมีการขอย้ายออกจากสถานศึกษาในพื้นที่จังหวัดแม่ฮ่องสอน 2) ครูนิเทศก์ มีความคิดเห็นว่าต้องการให้สถาบันอุดมศึกษามีการปรับเปลี่ยนกฎเกณฑ์ เงื่อนไข เพื่อลดข้อจำกัดในเรื่องของจำนวนปีการบรรจุรับราชการครูหรือสาขาวิชาของครูนิเทศก์ 3) อาจารย์นิเทศก์ มีความคิดเห็นว่าควรให้ทางสถาบัน อุดมศึกษาทบทวนงบประมาณสนับสนุนให้มีกิจกรรมหรือโครงการเพื่อเชิญผู้บริหารสถานศึกษา ครูนิเทศก์ อาจารย์นิเทศก์ และนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ได้ประชุมร่วมกันทั้งก่อนและหลังการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู เพื่อชี้แจงสร้างความเข้าใจรวมถึงสรุปและประเมินผลเพื่อให้เกิดกระบวนการพัฒนา 4) นักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูมีความคิดเห็นว่า ควรมีกิจกรรมทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียนที่เสริมสร้างให้นักศึกษารู้และเข้าใจถึงบทบาทหน้าที่หรือกระบวนการในด้านต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูก่อนที่จะมีการออกฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูจริง

3. เพื่อสร้างรูปแบบการนิเทศการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูบนพื้นที่สูงจังหวัดแม่ฮ่องสอน

จากกระบวนการนิเทศตามคู่มือฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่นั้น ผู้บริหารสถานศึกษา ครูนิเทศก์ อาจารย์นิเทศก์และนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู สรุปได้ว่าในกระบวน การนิเทศตามคู่มือฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูคณะครุศาสตร์กระบวนการโดยรวมนั้นดีอยู่แล้วแต่ขาดซึ่งรายละเอียด ขั้นตอนและความชัดเจนในบางกรณีเท่านั้น จึงทำให้ในบางกรณีนั้นเกิดความเข้าใจที่คลาดเคลื่อนกันระหว่างสถาน ศึกษาและสถาบันอุดมศึกษา ผู้วิจัยจึงได้นำข้อเสนอแนะจากการสัมภาษณ์ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องและเพิ่มเติมขั้นตอนกระบวนการดำเนินการในส่วนที่ขาดตกบกพร่องให้มีความชัดเจนมากยิ่งขึ้นและนำมาพัฒนาเป็นรูปแบบการนิเทศการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูบนพื้นที่สูง จังหวัดแม่ฮ่องสอน โดยมีกรอบในการดำเนินการ ซึ่งประกอบด้วย 5 ด้าน ดังนี้ ด้านการวางแผนการนิเทศ ด้านการบริหารจัดการการนิเทศ ด้านการเตรียมการนิเทศ ด้านการปฏิบัติการนิเทศ และด้านการประเมินและปรับปรุงผลงาน ซึ่งในการดำเนินการต่างๆมีความสอดคล้องกับสถานการณ์สภาพแวดล้อมในปัจจุบันของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลอย่างสูงสุด

การอภิปรายผล

ตามปัจจัยที่มีผลต่อการนิเทศการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูบนพื้นที่สูงจังหวัดแม่ฮ่องสอน ที่กำหนดไว้ โดยแบ่งออกเป็น 5 ด้าน ประกอบด้วย

1.1 ปัจจัยด้านการวางแผนการนิเทศ ประกอบด้วย การติดต่อประสานงานหรือประชุมชี้แจงผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง การจัดทำแผนการนิเทศ การกำหนดนโยบายในการนิเทศ การศึกษาวิเคราะห์สภาพปัญหาและความต้อง การในการนิเทศ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของรัตนา นครเทพ (2552) ได้ศึกษาการนำเสนอรูปแบบการนิเทศภายในโดยการประยุกต์ใช้แบบกัลยาณมิตรในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุบลราชธานี เขต 2 พบว่า หลักการนิเทศที่เน้นประเด็นสำคัญ 5 ประการ ข้อที่ 1 สภาพการนิเทศภายใน สภาพปัจจุบันในการดำเนินการนิเทศ ปัญหาในการนิเทศ ความต้องการในการนิเทศภายใน หมายถึง การตรวจสอบสภาพปัจจุบันและปัญหาของโรงเรียนเพื่อจะได้เตรียมหาแนวทางแก้ไขและสอดคล้องกับงานวิจัยของมาลีรัตน์ ขจิตเนติธรรม (2556) ได้ศึกษาการพัฒนารูปแบบการนิเทศการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูตามหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏ พบว่า ด้านการบริหารจัดการของรูปแบบการนิเทศฯ ในด้านความเหมาะสมกับสภาพจริง ด้านความเหมาะสมกับวัตถุประสงค์ และด้านประโยชน์ที่ได้รับ ซึ่งมีองค์ประกอบ คือ การวางแผน การประสานงาน การจัดทรัพยากรและการสนับสนุนและการนิเทศติดตามและประเมินผล

1.2 ปัจจัยด้านการบริหารจัดการการนิเทศ ประกอบด้วย ความยืดหยุ่น ความเหมาะสมและเนื้อหาการนิเทศการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ การบริการและอำนวยความสะดวกสำหรับผู้นิเทศก์และผู้รับการนิเทศ การกำหนดโครงสร้างและแต่งตั้งบุคคลผู้รับผิดชอบตามบทบาทหน้าที่และประสบการณ์ (จำนวนปี) ในการนิเทศ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของเสมา วงษา (2544) ได้ศึกษาการพัฒนารูปแบบการนิเทศภายในโรงเรียนเพื่อการปฏิรูปการศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ พบว่า กระบวนการในการนิเทศการศึกษา ในขั้นตอนที่ 2 การจัดองค์กรนิเทศภายในโรงเรียนควรจะประกอบด้วย การจัดโครงสร้างขององค์กรนิเทศภายใน การกำหนดและแต่งตั้งบุคคลรับผิดชอบ การกำหนดบทบาทหน้าที่ผู้เกี่ยวข้องกับการนิเทศภายในและการประสานงานภายในองค์กร

1.3 ปัจจัยด้านการเตรียมการนิเทศ ประกอบด้วย การประสานงานระหว่างผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการนิเทศ การจัดเตรียมเอกสาร หลักฐาน สื่อ เครื่องมือ อุปกรณ์เพิ่มเติมเพื่อใช้ในกระบวนการนิเทศการประชุมชี้แจงสำหรับผู้บริหารสถานศึกษาครูนิเทศก์อาจารย์นิเทศและนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูเพื่อทำความเข้าใจรายละเอียดการดำเนินการตามแผนงานและการจัดระบบการเก็บข้อมูลสารสนเทศในการนิเทศอย่างต่อเนื่อง สอดคล้องกับงานวิจัยของรัตนา นครเทพ (2552) ได้ศึกษาการนำเสนอรูปแบบการนิเทศภายในโดยการประยุกต์ใช้แบบกัลยาณมิตรในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุบลราชธานี เขต 2 พบว่า หลักการนิเทศที่เน้นประเด็นสำคัญ 5 ประการ ข้อที่ 2 ความต้องการในการนิเทศภายใน ทำความเข้าใจร่วมกันหาแนวทางพัฒนา สร้างความเข้าใจให้ความรู้แก่ครูเกี่ยวกับการนิเทศภายใน

1.4 ปัจจัยด้านการปฏิบัติการนิเทศ ประกอบด้วย การดำเนินการนิเทศตามแผนที่กำหนดไว้และความเอาใจใส่ของผู้บริหารสถานศึกษา ครูนิเทศก์และอาจารย์นิเทศก์ การสาธิตวิธีการปฏิบัติเฉพาะเรื่องเฉพาะวิธีหรือการสอนโดยวิธีการใหม่ๆ การให้คำปรึกษาแนะนำและความเหมาะสมของการมอบหมายงาน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของเสมา วงษา (2544) ได้ศึกษาการพัฒนารูปแบบการนิเทศภายในโรงเรียนเพื่อการปฏิรูปการศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ พบว่า กระบวนการในการนิเทศการศึกษา ในขั้นตอนที่ 3 การปฏิบัติการนิเทศภายในโรงเรียนควรจะประกอบด้วย การเตรียมการก่อนการนิเทศภายใน การปฏิบัติการนิเทศภายใน การควบคุมกำกับการปฏิบัติการนิเทศภายในและการสร้างขวัญและกำลังใจ

1.5 ปัจจัยด้านการประเมินและปรับปรุงผลงาน ประกอบด้วย การประเมินผลสัมฤทธิ์ครอบคลุมทุกด้านตามคู่มือฯ การชี้แจงและแนะนำแนวปฏิบัติการประเมินและปรับปรุงผลงาน ความร่วมมือของผู้บริหารสถานศึกษา ครูนิเทศก์ อาจารย์นิเทศก์ ความรู้ความเข้าใจของผู้บริหารสถานศึกษา ครูนิเทศก์ อาจารย์นิเทศและการมีส่วนร่วมในการกำหนดวิธีการและเกณฑ์การประเมิน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของเสมา วงษา (2544) ได้ศึกษาการพัฒนารูปแบบการนิเทศภายในโรงเรียนเพื่อการปฏิรูปการศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ พบว่า กระบวนการในการนิเทศการศึกษา ในขั้นตอนที่ 4 การประเมินผลการนิเทศภายในโรงเรียน ควรจะประกอบด้วย การเตรียมการประเมินผลการนิเทศภายใน การประเมินผลการนิเทศภายในและการสรุปผลการดำเนินการนิเทศภายใน สอดคล้องกับงานวิจัยของรัตนา นครเทพ (2552) ได้ศึกษาการนำเสนอรูปแบบการนิเทศภายในโดยการประยุกต์ใช้แบบกัลยาณมิตรในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุบลราชธานีเขต 2 พบว่าหลักการนิเทศที่เน้นประเด็นสำคัญ 5 ประการข้อที่ 5 ประเมินความสำเร็จหมาย ถึงการตรวจสอบความสำเร็จของการนิเทศภายใน เป็นการกำหนดวัตถุประสงค์และเป้าหมายของความสำเร็จไว้ผู้ทำหน้าที่ดำเนินการประเมินได้แก่ผู้บริหารโรงเรียนและคณะผู้นิเทศโดยพิจารณาจากผลการพัฒนาของครูในด้านต่างๆ

6. กิตติกรรมประกาศ

โครงการวิจัยนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดีจากการสนับสนุนทุนวิจัยจาก มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ (งบประมาณแผ่นดิน ปี 2562) โดยได้รับความร่วมมือเป็นอย่างดียิ่งจากผู้บริหารสถานศึกษา ครูนิเทศก์ อาจารย์นิเทศก์ นักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูที่เป็นกลุ่มตัวอย่างการวิจัยในครั้งนี้

7. เอกสารอ้างอิง

จังหวัดแม่ฮ่องสอน. (2561). **ข้อมูลพื้นฐาน**. สืบค้นจาก http://www.maehongson.go.th/th/home-thai.html

นันทวัฒน์ ภัทรกรนันท์. (2560). **การพัฒนารูปแบบการฝึกประสบการณ์วิชาชีพของนักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาตลอดชีวิต คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร.** ฉบับภาษาไทย สาขามนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์และศิลปะ, 10(2), 1317-1329

มนัส สุวรรณ. (2556). **ระเบียบวิธีวิจัยทางสังคมศาสตร์และมนุษยศาตร์**. พิมพ์ครั้งที่ 3. โอ.เอส.พริ้นติ้ง เฮ้าส์ : กรุงเทพฯ.

มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่. (2562). **คู่มือฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู.** คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่.

มาลีรัตน์ ขจิตเนติธรรม. (2556). **การพัฒนารูปแบบการนิเทศการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูตามหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏ**. วิทยานิพนธ์ปริญญาดุษฎีบัณฑิต. สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ (การวิจัยและพัฒนาการศึกษา). มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

รุ่งชัชดาพร เวหะชาติ. (2557). **การนิเทศการศึกษา = Educational supervision**, พิมพ์ครั้งที่ 5. สงขลา : นำศิลป์โฆษณา.

รัตนา นครเทพ. (2552). **การนำเสนอรูปแบบการนิเทศภายในโดยการประยุกต์ใช้แบบกัลยาณมิตรในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุบลราชธานี เขต 2**. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.

วรรณทิพา รอดแรงค้า และภาวิณี ศรีสุขวัฒนานันท์. (2545). **ปัญหาการฝึกประสบการณ์วิชาชีพของนิสิตสาขาการสอนวิทยาศาสตร์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์**. วารสารวิทยาสารเกษตรศาสตร์ สาขาสังคมศาสตร์, 23 (2), 104-117

เสมา วงษา. (2544). **การพัฒนารูปแบบการนิเทศภายในโรงเรียนเพื่อการปฏิรูปการศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ**. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต. สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. สถาบันราชภัฏสุรินทร์.

อัญชลี ธรรมวิธีกุล. (2552). **ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการนิเทศการศึกษา**. สืบค้นจาก https://panchalee.wordpress.com/2009/03/30/supervision/.

2022 I Online CRCi